

ŽODŽIO MEISTRAI

LIETUVIŲ K. 4 KL.

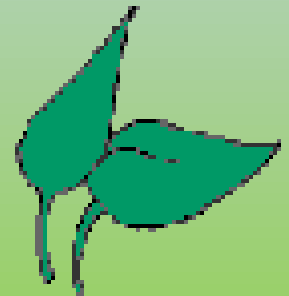
Pamokos tema

Žodžio meistrai

Pamokos uždavinys

- Remdamiesi pateikta medžiaga vadovėlyje, asmenine patirtimi ir informacijos šaltiniais, gebės įvardyti ne mažiau kaip 2 šiuolaikinius lietuvių vaikų rašytojus, pasakys bent po 1 jų kūrinį, žinos keletą šių rašytojų biografijos faktų.

- Kurie iš šių žodžio meistrų yra poetai, kurie prozininkai?
- Išvardyk rašytojų panašumus ir skirtumus.
- Kurias šių rašytojų knygas esi skaitęs?

Užduotis “Naujienos”

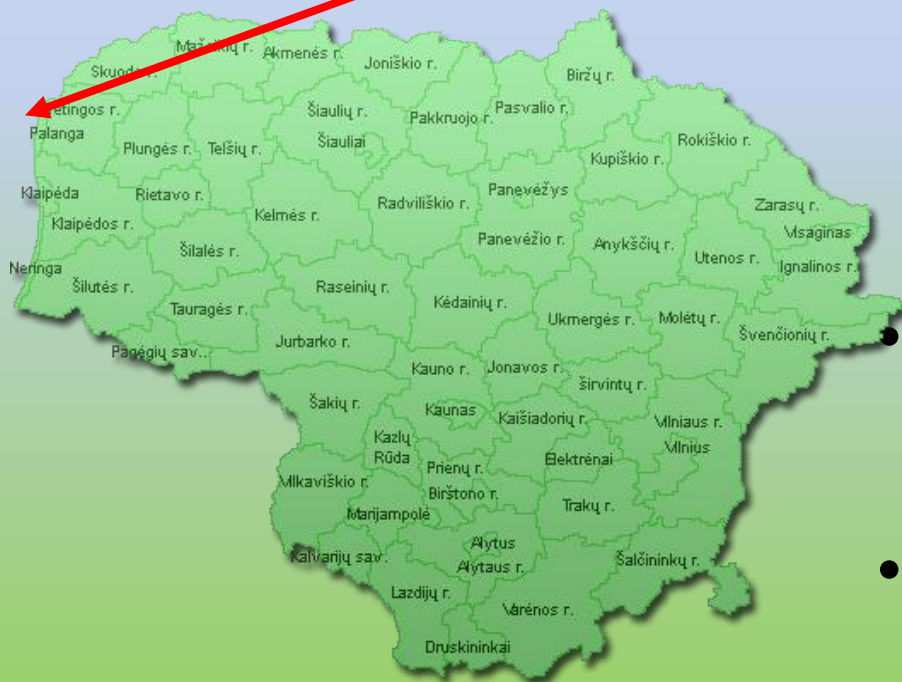
Klausydami pasakojimo apie rašytojus, pildykite lentelę:

Eil. Nr.	Rašytojai	Kūrinių pavadinimai	Kita informacija
1.	Ramutė Skučaitė		
2.	Kazys Saja		
3.	Gendrutis Morkūnas		
4.	Juozas Erlickas		
5.	Vytautas V.Landsbergis		

Ramutė Skučaitė

- **Skučaitė Ramutė**, poetė, prozininkė, vertėja.
- Gimė 1931.10.27 Palangoje.
- 1949 m. ištremta į Sibirą. Studijavo Irkutsko užsienio kalbų institute, mokytojavo Zimoje.
- 1956 m. grįžo į Lietuvą, studijavo prancūzų kalbą ir literatūrą VPI.
- Dirbo "Eltoje", "Genio", "Žvaigždutės", "Vakarinių naujienų" redakcijose.

Turiu šimto metų senumo voka... Voke gyvena atvirukas. Sakau „gyvena“, nes atvirukas – su kiškiu. O kiškis – tikėsit ar ne – turi rausvą atlasinį švarkelį!

Rožę sugalvojau pati, pamaniusi, kad ji labai tiktų prie dešinės kiškio ausytės (prie kairės – ne taip). Iš voko kiškis pats neiššoko – išėmiau su visu atviruku.

Parašiau eilėraštį, kiškiui padėkojau, o atviruką su juo vėl įdėjau į voka (pažiūrėsiu per kitas Velykas).

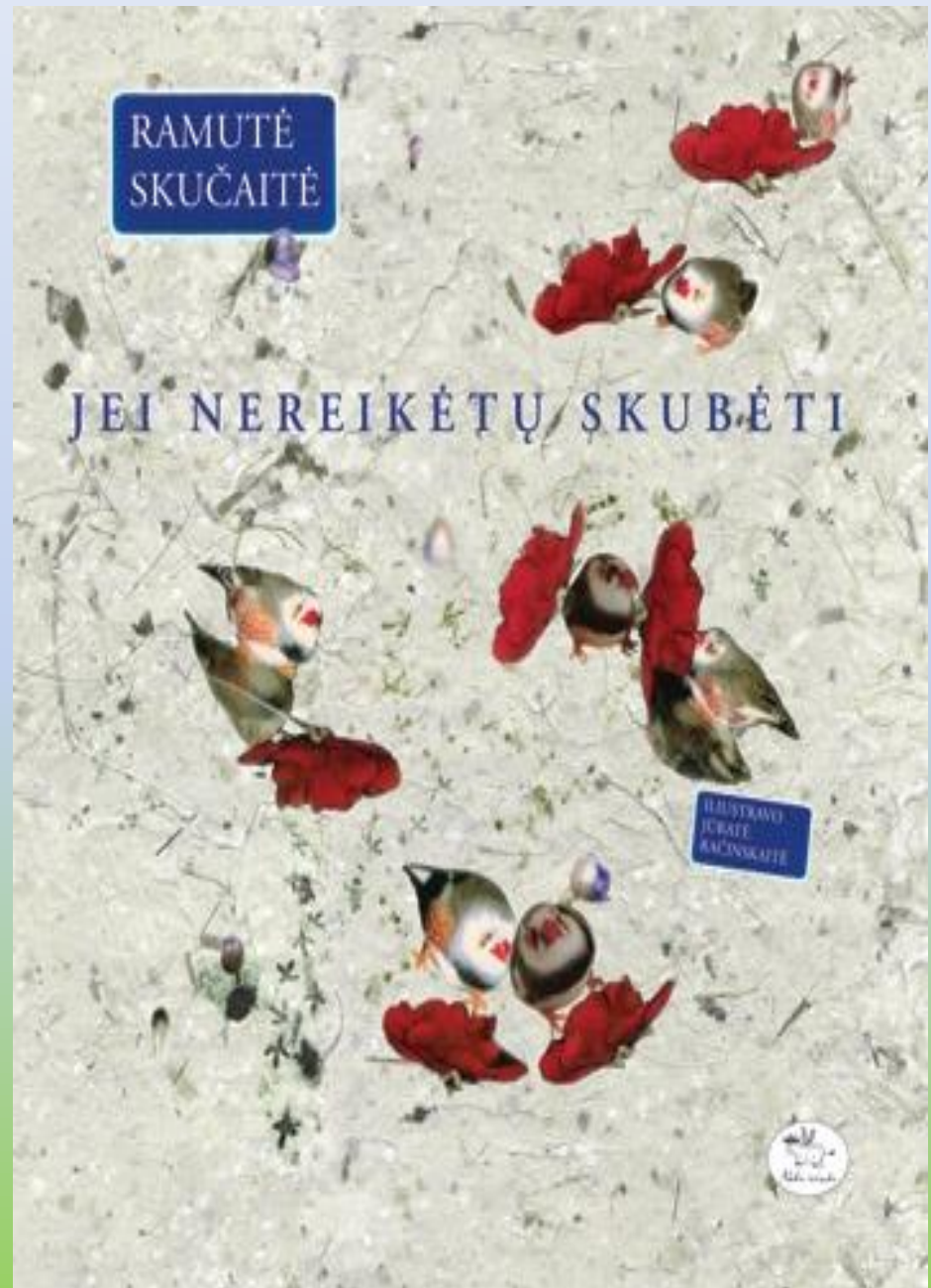
Ramutė Skučaitė

Kaskart kitokia, atpažįstama
ir stebinanti,

poetė Ramutė Skučaitė į
knygą

„Jei nereikėtų skubėti“
(2009) sudėjo naujausius
eilėraščius, netikėtus
pastebėjimus, švelnius
prisiminimus.

„Jei nereikėtų skubėti“

„Nieko ypatingo. Bet būtų galima sustoti ir ramiai, neišgąsdinant, pažiūrėti, kaip balutėje teškenasi žvirbliai, nuvyti prie jų sėlinančią katę, pamatyti, kaip vėjas įsiūbuoja paskutinį geltoną lapą, kaip tas atsiskiria nuo šakos ir tylutėliai priglunda prie šaligatvio plytos.

Būtų galima išgirsti - ne, greičiau pajusti - kaip mama nuryja ašarą, ir paglostyti jai ranką. Galima gerai įsižiūrėti į plaukiantį debesėlį ir pamatyti, kaip jis šypsosi.

Šioje knygoje kiekvienas eilėraštis turi savo atsiradimo istoriją. Jas parašiau ne šiaip sau. Tikrai norėjau, kad skaitytojas suprastų, jog niekas neatsiranda iš nieko – taigi ir eilėraštis nėra išimtis.” Ramutė Skučaitė

Ramutė Skučaitė

Aš – eilėraščių knyga

Ilustravo
Sigutė Abė,
Erika Minkėvičiūtė,
Lina Eitmantytė-
Valčiulienė

Ramutės Skučaitės eilėraščių
rinktinėje

„Aš – eilėraščių knyga“ prabyla
muzikiniai instrumentai
(fleita, smuikas, kanklės...),
pinasi eiliuotų mįslių gijos,
keturi apuokiukai Ū-ū-ū-ū, Ū-
ū-ū, Ū-ū ir tiesiog Ū ginčijasi,
kuris garsiau išrėks „ū!“...

Ši eilėraščių knyga padės atspėti,
kiek sveria peteliškė, kas už
viską saldesnis ir kiek kojinių
skalbia kantrioji šimtakoję...

„Knyga „Aš – eilėraščių knyga“ man truputėlį atrodo lyg būtų ne mano... Lyg nutolusi nuo manęs, lyg gyvenusi kažkur kitur.

Dėkoju trimis nuostabioms dailininkėms: Sigutei Ach, Erikai Minkevičiūtei ir Linai Eitmantytei-Valužienei, kurių naujos iliustracijos ją prie manęs priartino.

Kodėl „nutolusi“?

Matyt, rašydama įsivaizdavau kiek kitokį skaitytoją, o gal veikė (žinoma, kad taip!) kitokia aplinka, ir kitokia aš pati.

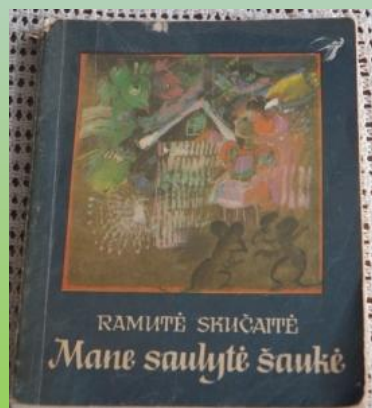
Muzika ir poezija man neatskiriamos. Tam teiginiui pagrįsti rasčiau ne vieną ir ne du argumentus: bet paliksiu juos – gal kiti galėtų rasti priešingų.

Kažkada mokiausi muzikos mokykloje. Grojau smuiku. Įėjusi į mane muzika manęs nebepaliko. Už tai jai dėkoju.

Man eilėraštis jau savaime yra muzika. Net be papildomos muzikinės išraiškos (tarkime, tapęs daina), dar negavęs natomis parašytos melodijos, jis turi savo melodiją.

Rinktinė sudaryta iš geros dešimties knygelių.”

Ramutė Skučaitė

Juozas Erlickas

- **Juozas Erlickas** humoristas poetas, prozininkas, dramaturgas .
- Gimė 1953.03.03 Akmenės rajone, Svirkančiuose.
- 1970 m. baigė Viekšnių vidurinę mokyklą, studijavo lituanistiką Vilniaus Universitete.
- Dirbo gamtos apsaugos komiteto inspektoriumi, jaunimo teatro scenos darbininku, nuo 1995 m. dirba laikraštyje „Lietuvos rytas“.

„Bilietas iš dangaus” - taip vadinasi
1990 m. pasirodžiusi pirmoji
Juozo Erlicko knyga vaikams.

Koks karnavalas be persirengimų!

Bilieto iš dangaus lyrinis subjektas į
knygą ateina su vaiko kauke - tai
berniukas Jonas Grigas.

Jums apie mane ne kartą

Teko gal girdėt:

Jonas - mano vardas,

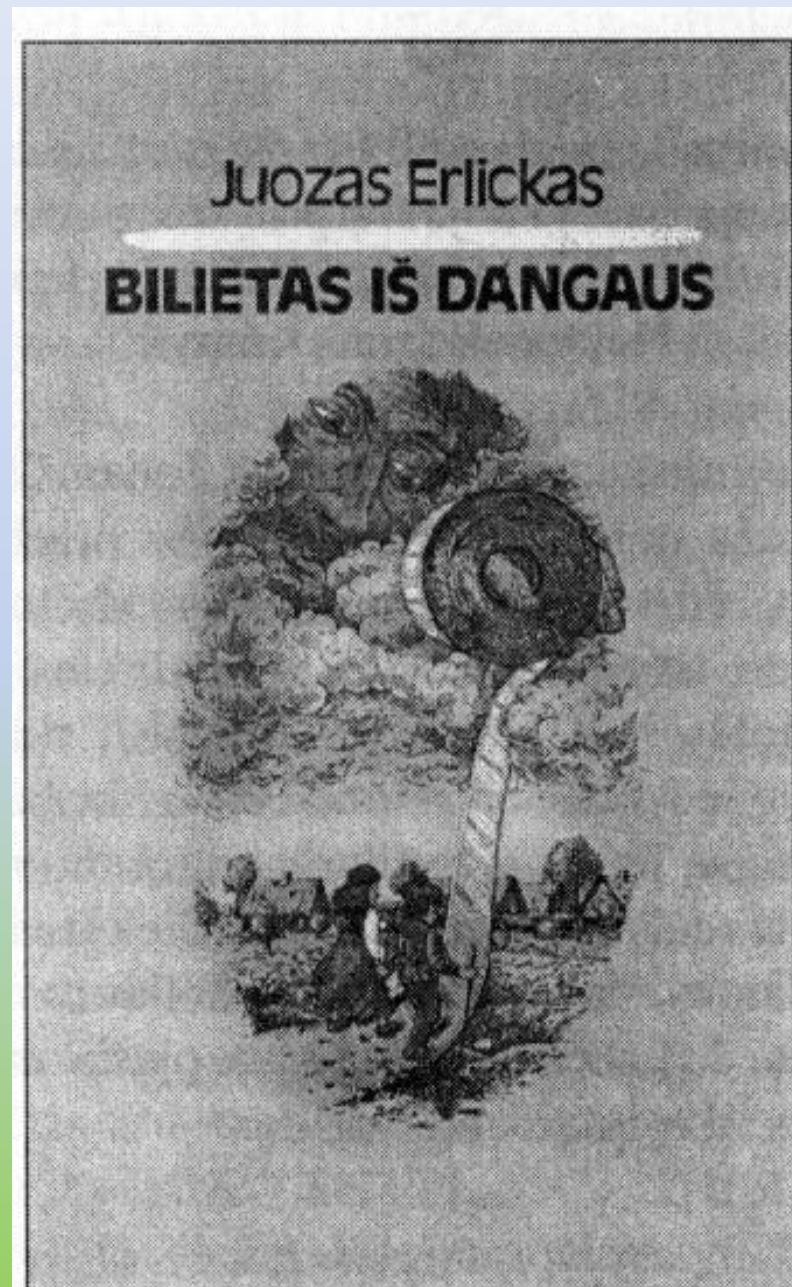
Grigas - pavardė.

Ekrane jeigu nematėt,

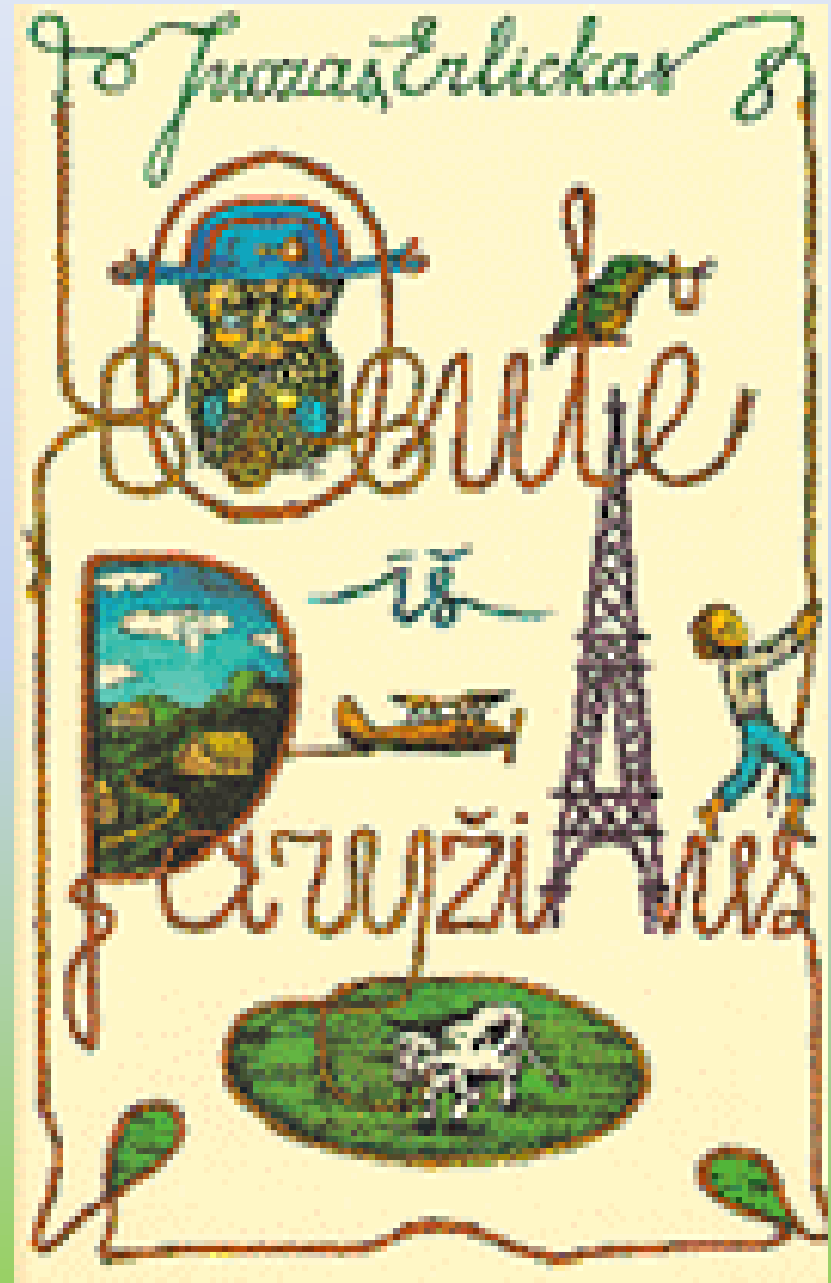
Gal knygelėj skaitė katės:

„ Tik staiga berželis triokšt,

Grigas žemėn keberiookšt”.

Gyveno kadaise Paryžiuj
bobutė
Ir džiaugės labai, kad gyva dar,
kad kruta,
Ir nors teturėjo tik dešinę koją
–
Porelę prancūzų visur ji
sekiojo.
Bulonės miške ir laukuos
Eliziejaus...
Porelė – Maskvon, ir jinai –
Mauzoliejūj...
Prancūzų porelę jei vieną
paliktum –
Baisu pagalvot, kas pasauly
nutiktų...

„Bobutė iš Paryžiaus”

Čia sprendžiami įvairiausi nesuaugusiems rūpimi klausimai:

kaip sliekui pavyksta arti žemę neturint traktoriaus?

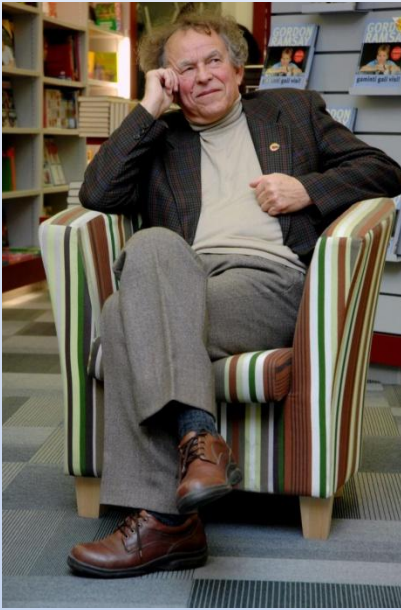
Kodėl laikrodis visada eina, o niekada neišeina iš proto?

Kas? Ką? Kodėl? Kam? Kur? ir t.t.

Vaikystės kiemas turi magišką galią – sugrąžinti ir kūnu, ir dvasia į tuos laikus, kai žaisdavome indėnus ir vaduodavome damas, kada pykdavome nuoširdžiai ir atvirai...

Kazys Saja

- **Kazys Saja** rašytojas, dramaturgas, prozininkas, įvairių kultūros leidinių straipsnių autorius, visuomenės veikėjas.
- Gimė 1932.06.27 Pasvalio rajone, Skėrių kaime prie Lėvens.
- Tėvai buvo neturtingi ūkininkai. 1935m. nuo džiovos mirė tėvas, o po ketverių metų - ir motina, tad jiedu su broliu tapo našlaičiais ir persikėlė pas dėdienę.
- Įstojo į Pedagoginio universiteto filologijos studijas. Studijuodamas Vilniuje, parašė apsakymų knygele „Klumpės“ ir su ja atėjo į vaikų literatūrą.

Ką Jums reiškę – rašyti vaikams?

“Aš turėjau pats, su kartėliu galėčiau pasakyti, labai „spalvingą“ vaikystę. Patyriau našlaičio dalią.

Su pavydu žiūrėdavau globos namuose į puikiai aprengtus, puikiai pamaitintus vaikus.

Kai prisimenu savo utėles, savo badmiriavimą, kaip penkerius metus verkiau ir niekaip negalėjau išprašyti, kad mane leistų kur nors mokytis (supratau, kad baisus skurdas neleidžia to padaryti)...

Penkeri metai, išbraukti iš mano vaikystės, trokštant mokytis ir negalint to daryti. Taigi turiu, ką papasakoti...”

Kazys Saja

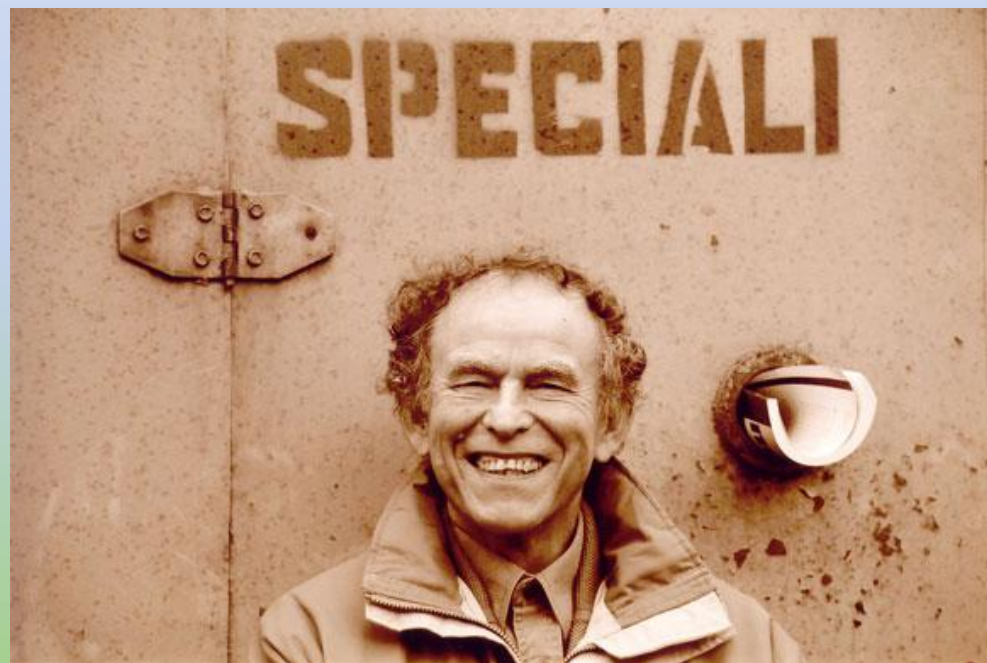

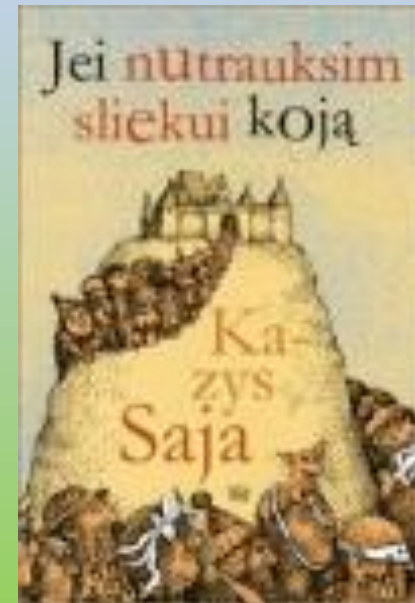
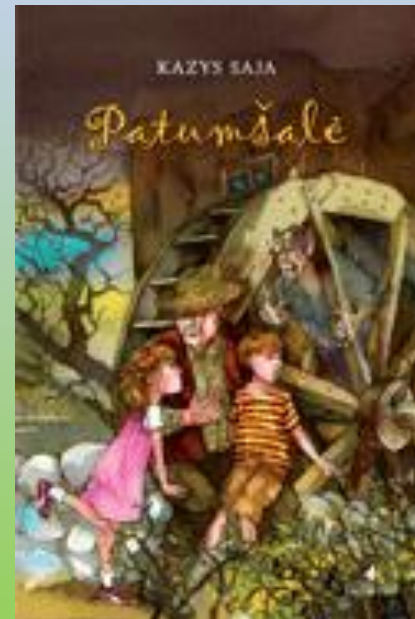
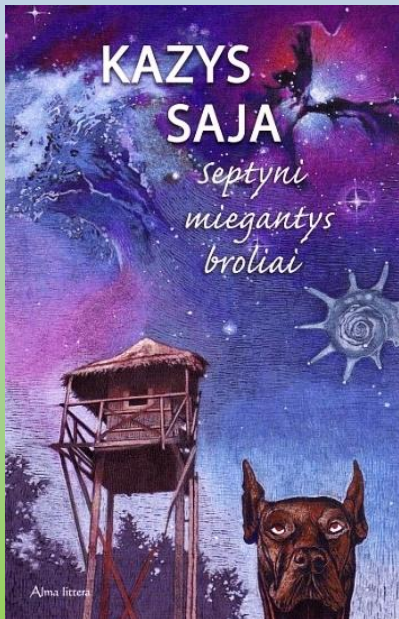
Kaip garbaus amžiaus rašytojai žino, kokių kūrinių reikia vaikams?

„Nesvarbu, rašytojas subrendęs, pražilęs ar nuplikęs, bet jame turi būti gyvas vaikas. Ką reiškia vaikas?

Rašytojas turi būti šiek tiek naivus, truputėlį pramuštgalviškas, nuoširdus.

Šitų visų savybių turint galima būti vaikų rašytoju.”

Gendrutis Morkūnas

- **Gendrutis Morkūnas** radiofizikas, radioekologijos ir radiacinės saugos specialistas, fizikos mokslų daktaras, Radiacinės saugos centro direktoriaus pavaduotojas. Bet knygas jis rašė.
- Gimė 1960 metų rugpjūtį Vabalninke, Biržų rajone.
- Šeimoje augo trise – du broliai ir sesuo. Tėtis buvo miško kirtėjas, mama vasaromis ravėdavo mažyčių pušelių ir eglių daigynus, o žiemą, mena rašytojas, megzdavo „be galo jaukius megztinius“.

„Svarbiausia vieta buvo biblioteka“

Mokykla Gendručiui visada buvo šventa vieta. Jis su didele pagarba, meile ir nostalgija mena Stumbriškio pradžios mokyklą, įsikūrusią vienišame name Žaliosios girios aikštelėje. Mokyklos bibliotekėlės knygos tilpo keliose lentynėlėse, bet būsimajam rašytojui atrodė, kad ten slypi tokie lobiai, apie kuriuos nerašoma net pačioje stebuklingiausioje pasakų knygoje.

„Vaikams meluoti negalima“

Autorius įsitikinęs – vaikams rašyti sunkiau, nes jie daug tikresni ir įvairesni už suaugusiuosius.

Rašyti vaikams reikia daugiau atsakomybės, nes melą jie užuodžia per kilometrą.

Dar reikia būti drąšiam – vaikai yra žiaurūs kritikai, bet, pasak rašytojo, ačiū Dievui, teisingi.

„Vasara su katšuniu“ buvo pripažinta reikšmingiausiu 2005 metų vaikų bei paauglių literatūros debiutu.

Tai knyga apie berniuką Bernardą, gyvenantį dideliame mieste, name su kregždžių lizdo dydžio balkonais ir sienomis, kurios vidurvasarį įkaista ir ima pukšėti kaip senas ežys.

Bernardo gyvenimas - kaip ir kiekvieno vaiko, kuris turi skaityti knygas, žaisti, sveikintis su kaimynais, skambinti močiutei ir tėveliams, mylėti gamtą ir gerbti mergaites, plautis kojas ir šukuotis plaukus, valgyti ir miegoti, gražiai elgtis prie stalo ir neveluoti į mokyklą.

Bernardas - geras, tačiau liūdnas ir vienišas vaikas. Bet kartą Bernardo gyvenime nutinka nepaprastas įvykis - jis sutinka keistą padarą Katšunį, kuris išmoko berniuką stebėti pasaulį, įsižiūrėti į šalia esantį...

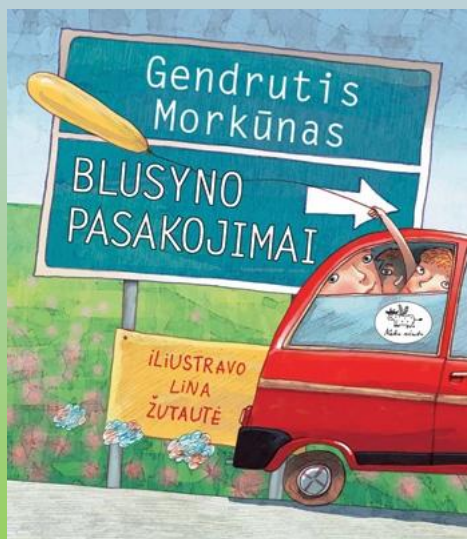

„Grįžimo istorija“ – geriausia 2007 metų knyga vaikams ir paaugliams.

Tai knyga apie mergaitę, kuri tik gimusi pradėjo mąstyti apie gyvenimą, tačiau staiga dingo iš namų ir grįžo tik po dvylikos metų.

„Blusyno pasakojimai“ – geriausia 2008 metų vaikų ir paauglių knyga.

„Blusyno pasakojimai“ – tai trumpos istorijos apie rimtuolį pirmininką, kuris solidžiam portfelyje nešiojosi riešutų spaustukus, apie liežuvius, kuriais galima skaldyti galvas, apie lygintuvų marą ir tai, kodėl pasaulyje nėra nė vieno banknoto su besišypsančiu veidu...

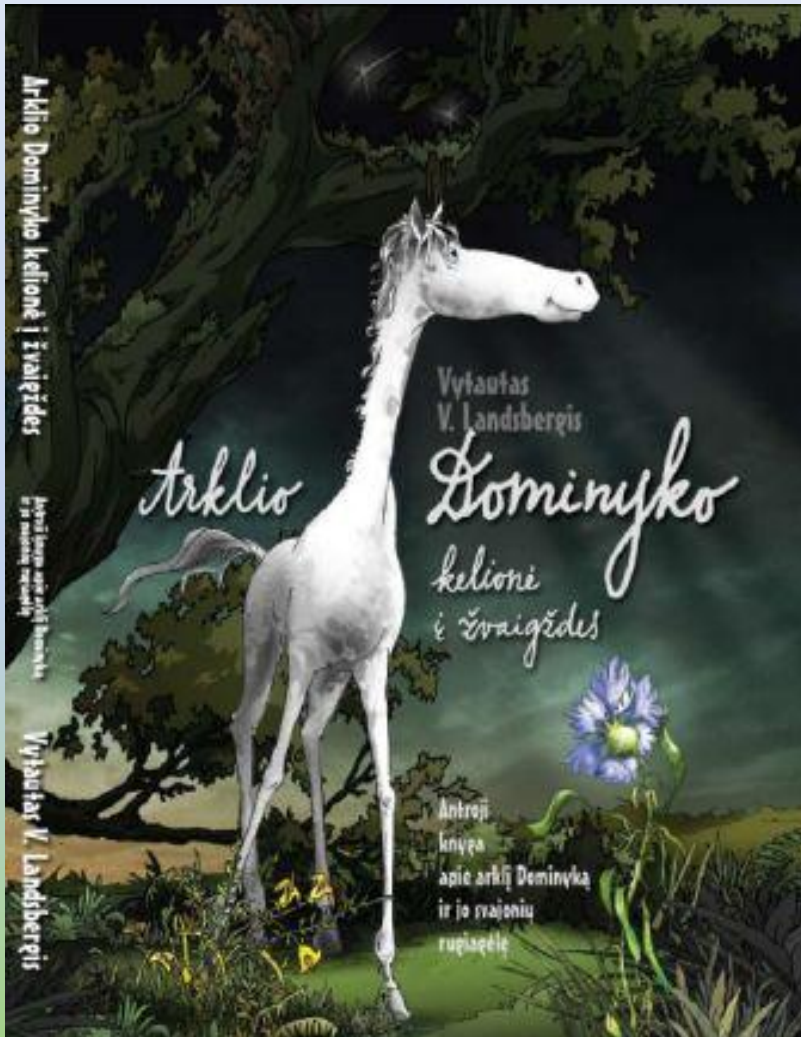
Vytautas V.Landsbergis

- **Vytautas V.Landsbergis** aktorius, režisierius ir knygų autorius.
- Gimė 1962.05.25 Vilniuje.
- Mokėsi Vilniaus Antano Vienuolio vidurinėje mokykloje. Baigęs vidurinę mokyklą, studijavo Vilniaus universiteto Filologijos fakultete ir baigė lietuvių filologijos studijas.

Šoko ir dainavo Vilniaus universiteto folkloro grupėje "Ratilio", taip pat dainavo pritardamas gitara.

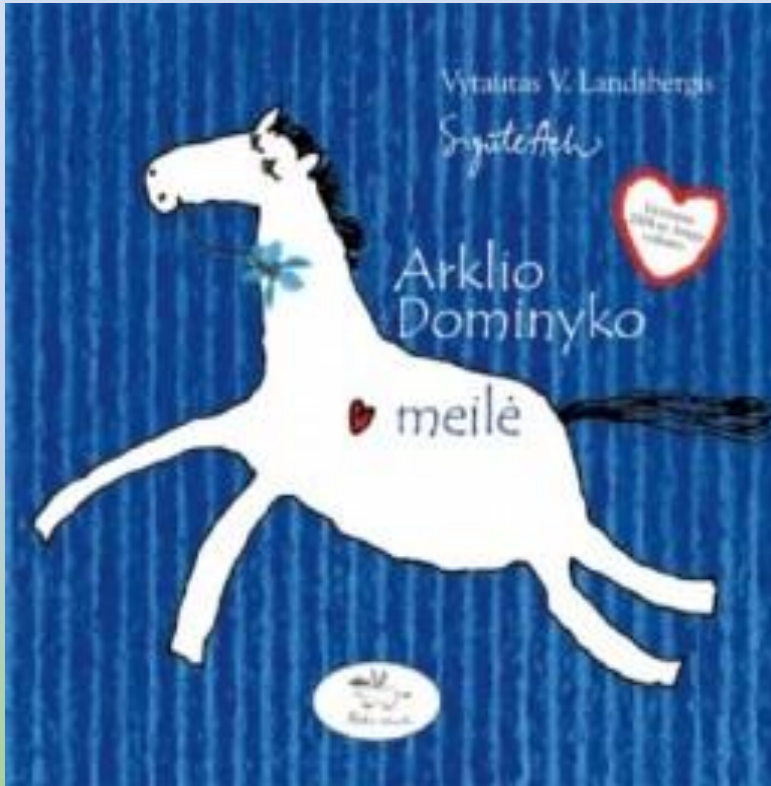

Tai antroji Vytauto V. Landsbergio knyga apie laukinį arklį Dominyką, pamilusį rugiagėlę Svajonę.

Naujoje knygoje arklis keliauja į kosmoso platybes ieškoti savo mylimajai stebuklingo brangakmenio, kurį užkasus po rugiagėlės šaknimis, toji nesusals nei rudenį, nei žiemą.

Dominykas aplanko Mėnulį, paskui Venerą, Jupiterį, Marsą ir kitas aplink Saulę besisukančias planetas, susipažįsta su jų šeiminkais, kol galų gale vienoje jų randa stebuklingą brangakmenį...

Knyga „Arklio Dominyko meilė“ buvo išrinkta geriausia 2004 metų knyga vaikams.

Arklys Dominykas, pirmoje knygoje „Arklio Dominyko meilė“ dėl mylimosios rugiagėlės Svajonės keliavęs į Afriką.

Ačiū Dominykui Arkliui už jo keliones...

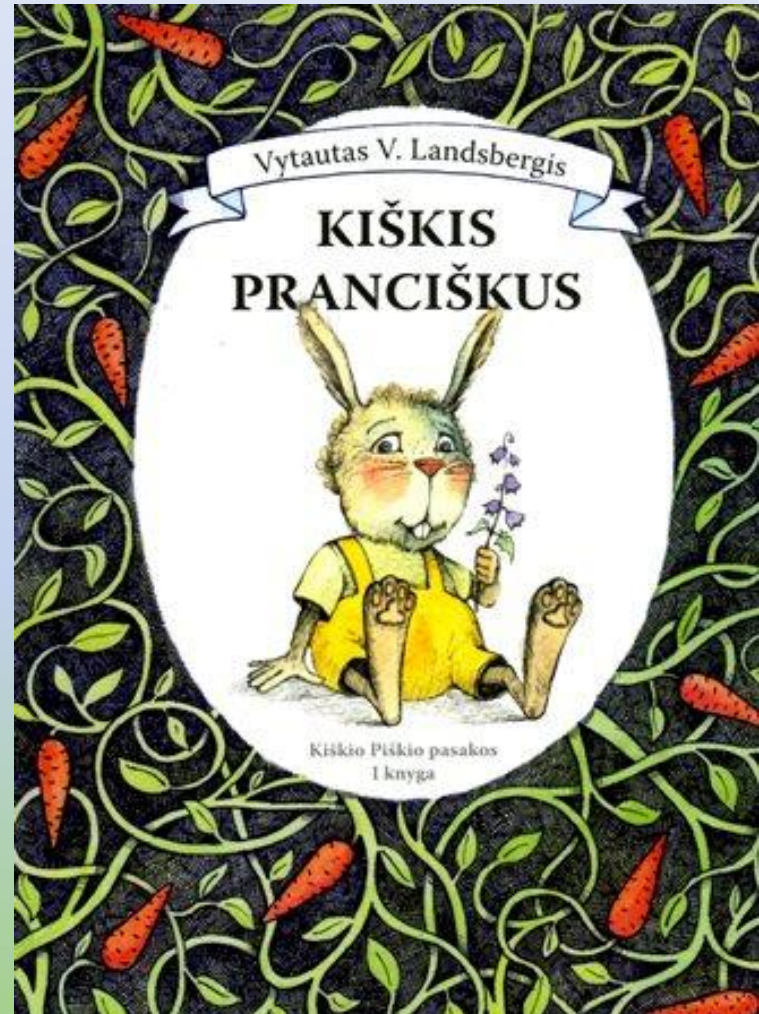
Ačiū visiems kūrėjams, leidusiems Dominykui iškeliauti ir sugrįžti...

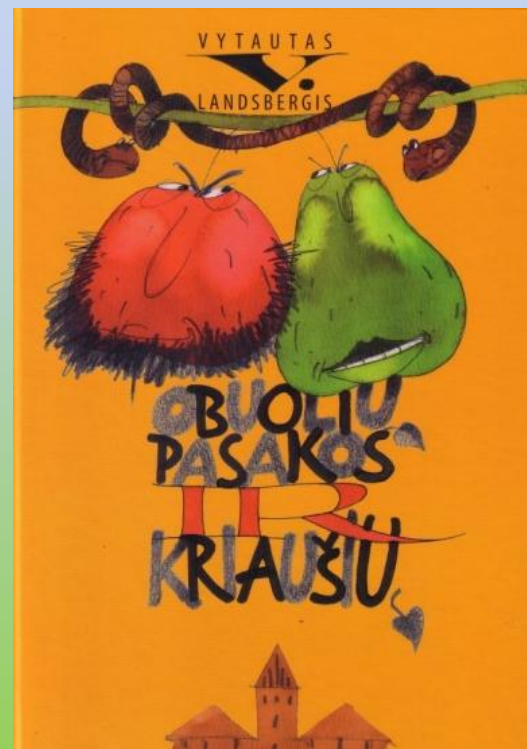
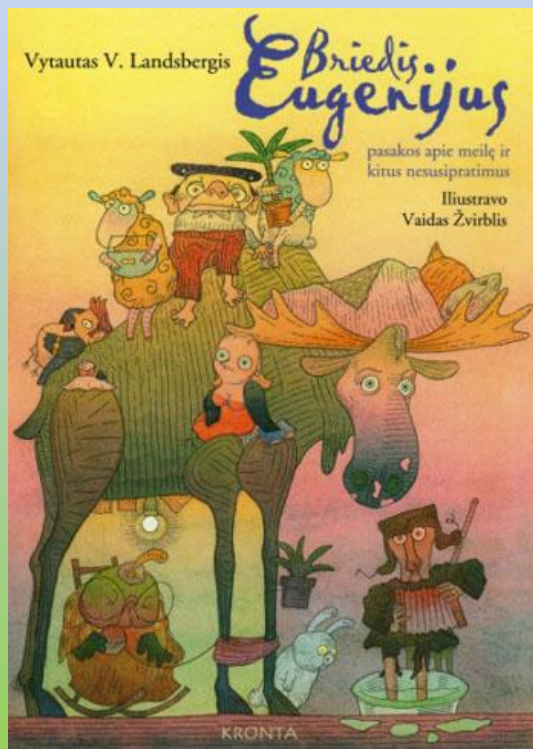
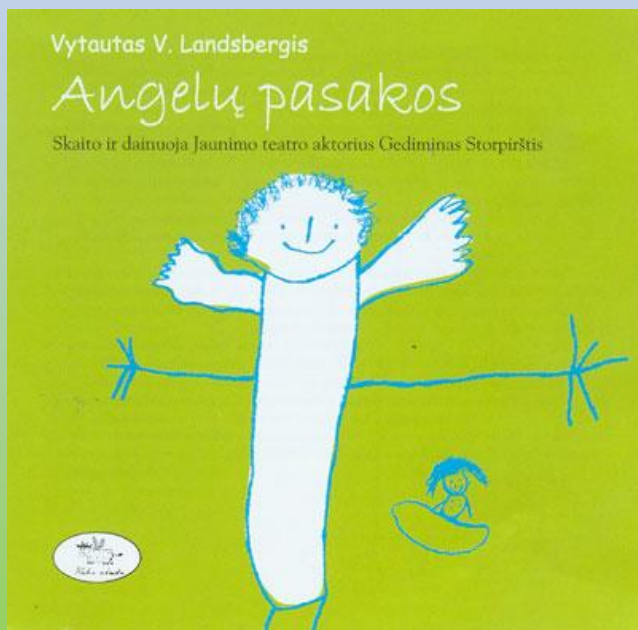
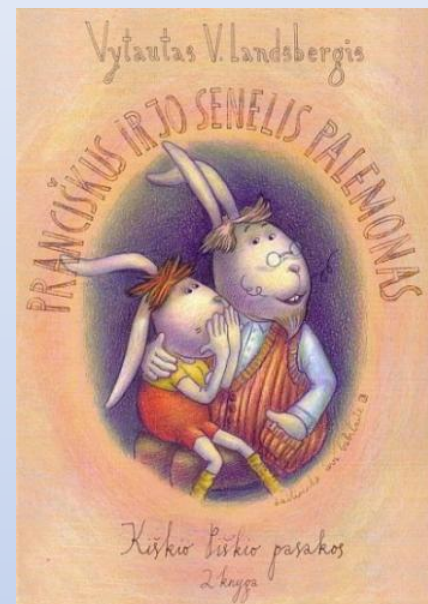
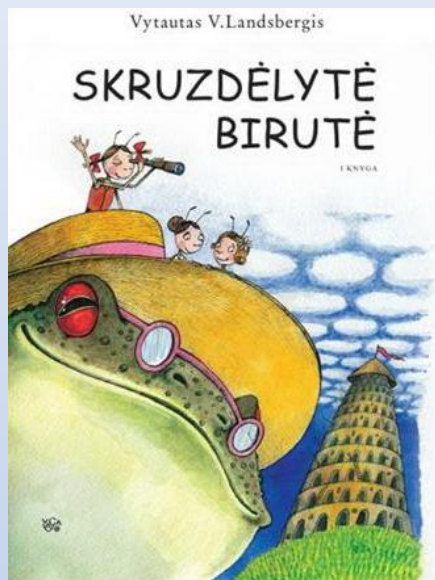
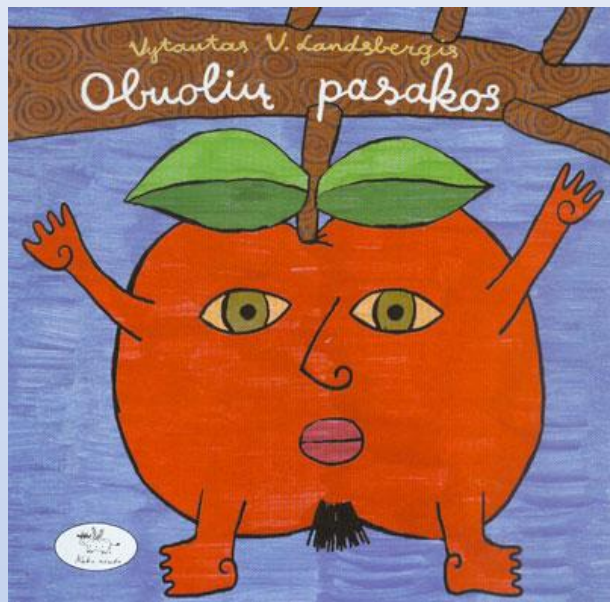
„Gediminas ir keturi seneliai“
pasakoja stebuklingą istoriją
apie berniuką Gediminą, kuris
vieną dieną sulaukė keturių
netikėtų svečių, keturių
senelių - Tingelio, Žioplelio,
Poilsėlio ir Lepūnėlio. Jie
įsiprašo pas berniuką į svečius
ir Gediminas netikėtai ima...
labai tingėti.

„Kiškis Pranciškus“ pasakoja apie padūkusį kiškį Pranciškų Piškį, kuris vieną rytą urvelyje prabudo vienas, nes jo tėveliai tąsyk išėjo mėlyniauti, palikę neklaužadą Pranciškų namuose. Iš pradžių Pranciškus labai išsigando, bet paskui...

Tai pirmoji naujos nuotaikingų istorijų serijos „Kiškio Piškio pasakos“ knygelė.

**Paskutinę 2009-ųjų metų dieną užgeso
vaikų rašytojo, Tarptautinės vaikų ir
jaunimo literatūros
asociacijos Lietuvos skyriaus nario,
Bernardinai.lt bendradarbio
Gendručio Morkūno gyvybė...**

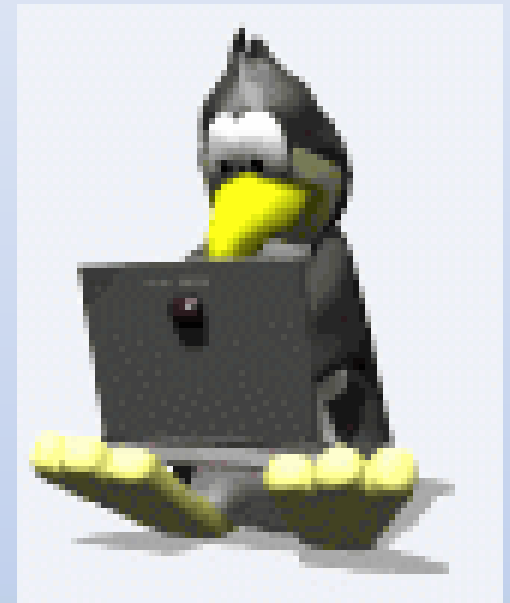
**...Šviesūs prisiminimai ir gilus liūdesys
lydės visuomet prisiminus šią iškilią
asmenybę, per anksti išėjusią Anapilin
ir palikusią artimuosius, kolegas,
draugus ir visą vaikų literatūrą...**

Prisiminkime

Ačiū už dėmesį